

RAAP België - Rapport 134

**Oslostraat
Gent**

**Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2017H177
Landschappelijk bodemonderzoek – 2017J246**

R A A P

Nazareth
2017

Colofon

Opdrachtgever: CORES Development
Mechelsesteenweg 176
2017 Antwerpen

Titel: Oslostraat - Gent
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2017H177 & 2017J246

Status: Definitief

Datum: 30 november 2017

Auteur: Vermeulen Bram, Hannes Van Crombrugge

Kaartvervaardiging: Vermeulen Bram, Hannes Van Crombrugge

Projectbegeleiding: Nele Vanholme

Projectcode: 2017H177

Raaproject: GEOS-01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2016

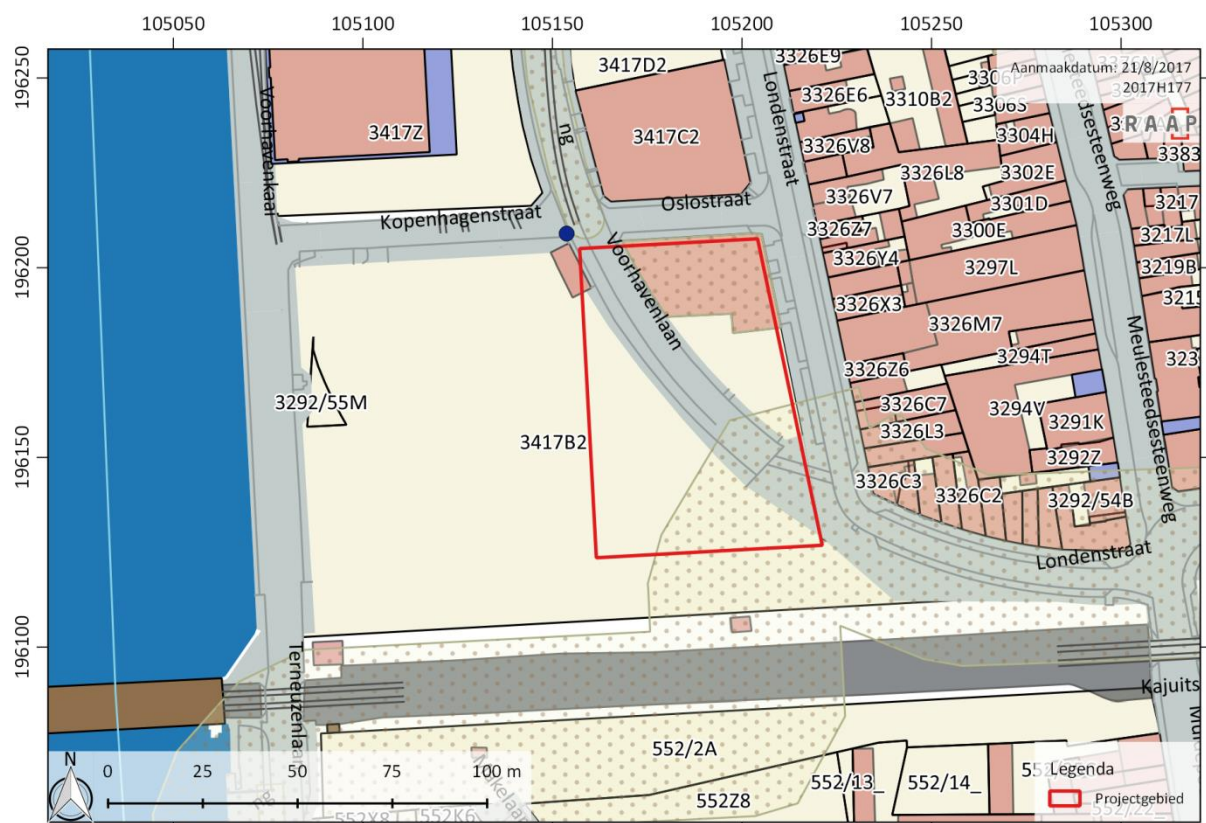
RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1.1. De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van het geleverde vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, onder de vorm van een bureauonderzoek, was het aanvankelijk niet mogelijk om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische relicten ter hoogte van het plangebied.

Het bureauonderzoek wees aan dat het plangebied gesitueerd is net ten westen van een kleine dekzandrug, ter hoogte van de bewoningskern op de Muide, in het noorden van Gent. De Tertiaire ondergrond van het terrein bestaat uit fijn horizontaal gelaagd zand met daarboven Quartaire sedimenten, onder de vorm van fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan en bovenaan eolische afzettingen tevens uit het Laat-Pleistoceen en mogelijk Holoceen. Er wordt een natte zandige tot kleiige bodem verwacht. In het oorspronkelijke landschap meanderden verschillende Leie-armen rondom de dekzandrug. Echter, de topografie en het landschap rondom het plangebied vandaag is sterk aangepast door de werkzaamheden voor het kanaal en de dokken in de 19de en 20ste eeuw. Er wordt echter wel verwacht dat het plangebied niet op een flank van de dekzandrug gelegen is, maar eerder in het lagere, natte meersengebied (Wondelgemse meersen) westelijk daarvan.

Figuur 1: Projectie van het plangebied op de kadasterkaart (schaal 1:2.000, bron: DOV Vlaanderen, Geopunt).

Figuur 2: Projectie van het plangebied op de Ferrariskaart (schaal 1:7.000, bron: Geopunt).

Rondom het plangebied werden in het verleden verschillende archeologische vindplaatsen aangetroffen. Daarbij gaat het zowel om sporensites als om geïsoleerde vondsten. De archeologische relictien dateren vanaf de Steentijd tot en met de Romeinse periode. Deze vondsten en sites liggen echter steeds op een hoger rug of op de rand hiervan. Door de ligging van het besproken terrein in een lager gelegen gebied wordt de kans klein geacht dat hier (bewoning-)sites zullen worden aangetroffen. Tijdens de middeleeuwen is het plangebied gelegen in de buurt van de Sassevaart (en oudere voorloper Schipgracht), een waterloop ten westen van het gehucht Muide die Gent met Terneuzen verbond. Vanaf het midden van de 19de eeuw werd het huidige kanaal Gent – Terneuzen aangelegd en ook de bijhorende Voorhaven. De aanleg hiervan kan negatief geweest zijn voor de oorspronkelijke bodemopbouw en potentiële archeologische sporen die hierin vervat zitten. Met oog op de positieve gegevens uit de omgeving en de locatie gold er aanvankelijk een gunstige trefkans op archeologische relictien, maar over de bodemcondities (in relatie tot aanwezige archeologie) was echter onvoldoende informatie beschikbaar.

Louter op basis van het bureauonderzoek was er onvoldoende informatie aanwezig om een gefundeerde uitspraak te doen over de gaafheid- en opbouw van de bodem en de potentiële aan- of afwezigheid van archeologische relictien erin. Op het terrein werden dus een aantal landschappelijke boringen uitgezet (zie Figuur 3). Deze wijzen op de aanwezigheid van aangevoerde sedimenten (ophogingspakketten) en het ontbreken van een archeologisch niveau (of meerdere niveaus).

Figuur 3: Locatie van de landschappelijke boringen op het projectgebied (schaal 1:1.500, bron: Geopunt).

1.1.2. De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Op basis van de uitgevoerde landschappelijke boringen kon de afwezigheid van archeologische relictten in de ondergrond definitief bepaald worden.

Tijdens het bureauonderzoek werden aan de hand van de reeds gekende archeologische gegevens uit de omgeving archeologische grondsporen of vondsten verwacht vanaf de Steentijd tot in de Romeinse periode. Ook voor de middeleeuwse periode heerst een gunstig potentieel in deze omgeving, met de vorming van het gehucht van de Muide en de aanwezigheid van de Schipgracht (en latere Sassevaart). In verband met locatie was het moeilijk om in te schatten of het plangebied al dan niet gelegen is op de aanwezige zandrug of in het lagere en natte meersengebied. Indien het plangebied in die laatste zone gelegen is, worden niet onmiddellijk bewoningssporen verwacht. De bestaande en historische bewoning tekent zich voornamelijk af ten oosten van de Sassevaart, op de top van de zandige rug. Het uitvoeren van een landschappelijk bodemonderzoek was nodig om informatie te winnen inzake de bodemopbouw en -gaafheid en haar impact op potentiële aanwezige archeologische restanten. Een bodemonderzoek zou ook duidelijkheid kunnen scheppen inzake de lokalisatie van het plangebied op ofwel dekzandrug of eerder in het meersengebied.

Tijdens het booronderzoek werd tot op ca. 4,5 m onder het maaiveld geboord, conform aan de geplande bodemingrepen. Op basis van deze landschappelijke boringen kon de stratigrafische opbouw en genese van het plangebied worden opgedeeld in twee fases:

- Vanaf het maaiveld tot ca. 200 cm bestaat de bodem uit een recent aangevoerd pakket beddingzand. In en op dit pakket wordt geen archeologisch niveau verwacht.
- Van 200 cm tot ca. 450 cm onder het maaiveld komen natuurlijk afgezette lagen voor. Het hoofdaandeel van deze pakketten zijn opgebouwd aan de hand van zware klei. Hierbij worden de steriele kleipakketten afgewisseld met venige kleipakketten. De aanwezigheid van dunne zandlagen binnen het kleipakket impliceert een tijdelijke verandering (i.e. versnelling) in de natuurlijke sedimentatie van de oude riviergeul. Op basis van historische kaarten kan het projectgebied gesitueerd worden in een zone dat als sterk waterverzadigde meersen worden aangeduid. Ook het dikke kleipakket wijst in de richting van sedimentatie in bijna stilstaand water. Het archeologische potentieel in dit soort van gebieden is bijzonder laag gezien de hoge graad van sedimentatie en aanvoer van sediment. De afwezigheid van een microreliëf met hogere ruggen is niet aanwezig, waardoor de kans op treffen van vondstenconcentraties zo goed als onbestaand is. Ook spreekt de hoge grondwaterstand binnen deze meersen niet in het voordeel van bewoningssporen uit alle archeologische periodes. Algemeen kan gesteld worden er geen archeologische niveaus aanwezig zijn waar vondstenconcentraties of sporen kunnen worden aangetroffen.

Samengevat kan gesteld worden dat:

- Het projectgebied niet gelegen is op de een flank van een dekzandrug, waarbij de kans op sporensites sterk zou toenemen, maar in een nat meersengebied.
- Het bodemarchief bestaat uit antropogeen opgevoerde zandige pakketten met daaronder natuurlijk afgezette fluviaatiele kleiige sedimenten.
- De omvang van de antropogene ophogingspakketten is dermate groot, dat de oorspronkelijke natuurlijke bodemopbouw volledig vernield is en dat een archeologisch niveau afwezig is.
- Er zijn geen aanwijzingen van een oud paleoniveaus waar hogere ruggen zich onderscheiden en waar de kans groter is dat archeologische sites aanwezig zijn.

⇒ **Er is geen archeologisch potentieel in het gebied**

1.1.3. Bepaling van de maatregelen

Het landschappelijk booronderzoek heeft vastgesteld dat omwille van de aanwezigheid van antropogene ophogingspakketten er geen originele bodemopbouw en een archeologisch niveau aanwezig is in de ondergrond. Er is dus geen impact van de geplande werkzaamheden op het bodemarchief. Voor dit project wordt bijgevolg **geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd**. Er dient dus als gevolg geen programma van maatregelen opgesteld te worden.

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de **meldingsplicht** die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.